

[Lasse Budtz]

le lande, som meget ofte har en ejendommelig opfattelse af menneskerettighederne, nemlig Tyrkiet, Iran, Irak, Syrien og Sovjetunionen.

Det er nok også rigtigt, at et selvstændigt Kurdistan er helt uden politiske muligheder, men derfor kan man jo godt behandle mindretal ordentligt og sikre dem de rettigheder, som alle mennesker faktisk har krav på, og for kurderne drejer det sig i grunden først og fremmest om at få lov til at være kurdere i disse forskellige lande.

Selvfølgelig kan Danmark nok være med til at gøre noget sammen med andre lande. Vi kan dårligt gøre noget alene, men sammen med andre kan vi nok gøre noget, og i hvert fald kan vi rejse problemet i internationale forsamlinger, for nedkæmpelsen rent militært af kurderne har jo ofte en fuldstændig umenneskelig karakter, i hvert fald i Iran, Irak og Tyrkiet. I Iran er der næsten permanent borgerkrig, hvis man kan kalde det det, og Irak har brugt kemiske våben mod kurderne. I Tyrkiet, som meget gerne vil fremstille sig selv som et land, der er værdigt til at indtage en plads mellem Vestens demokratiske lande, overtrædes kurdernes menneskerettigheder næsten permanent; det har da heldigvis også vakt ny bekymring i det sidst valgte tyrkiske parlament, og det har bl.a. været fremhævet stærkt af det tyrkiske socialdemokratiske parti, at der må gøres noget, således at kurderne får en mere menneskeværdig tilværelse.

Jeg skal bestemt ikke påstå, at kurderne ikke selv er skyld i nogle af de grusomheder, som spændingen omkring det kurdiske mindretalsproblem har fremkaldt, men nogle af de lande, der er tale om, har virkelig opført sig på en måde, som absolut bør fordømmes, og som man absolut bør tage afstand fra.

Vi er ikke ganske sikre på, at det har megen virkning, at Danmark optræder alene i denne sag, men vi har bestemt ikke noget imod, at Folketinget beskæftiger sig med det kurdiske folks situation, og vi vil gerne i udvalget forsøge at finde frem til, om det har nogen muligheder at gennemføre nogle af de forslag, som SF har regnet op i forslaget til folketingsbeslutning.

Fischer (KF):

Kurdernes aktuelle og altdominerende problem er naturligvis, at de som folk som følge af en række, ofte dramatiske, historiske begiven-

heder er blevet splittet op og er kommet til at bo som mindretal i en række nationer. Forholdene for kurderne er naturligvis derfor stærkt betingede både af de interne forhold i disse lande og af forholdene landene imellem. Krigen mellem Iran og Irak er et ulykkeligt eksempel på en konflikt, der hårdt har berørt det kurdiske folk.

Vi deler den opfattelse, at forhandlinger om en fredelig løsning er den eneste mulighed for at få løst kurdernes problemer. Vi er naturligvis af den opfattelse, at de almene menneskerettigheder, som vi støtter overholdelsen af i andre konflikter, også bør gælde kurderne, ikke mindst respekt for deres status som nationale mindretal.

For så vidt angår de konkrete forhold for kurderne i Danmark, der nævnes i forslaget, har udenrigsministeren allerede svaret fyldestgørende herpå.

Bjørn Elmquist (V):

I bemærkningerne til forslaget har SF i korte træk redegjort for den historiske baggrund for den aktuelle situation i dag for kurderne, og det er selvfølgelig med bred pensel, at der er malet. Jeg skal ikke prøve at lægge detaljer til, men erklærer mig enig i, at det er en ulykkelig historie, der her skrives.

Der er også i denne korte redegørelse nævnt tidligere forsøg på at få klaret problemerne ad international forhandlingsvej i forbindelse med fredsslutningen i 1920, hvor Tyrkiet og de allierede indgik fredsaftalen i Sèvres, der indbar oprettelsen af et frit Kurdistan og i øvrigt også et frit Armenien. Men desværre holdt dette jo ikke, og derfor kan man godt fristes til at drage den konklusion – jeg tror, det var hr. Lasse Budtz, der sagde det allerede fra talerstolen – at et Kurdistan er der ikke meget der tyder på at man kan få etableret.

Men retten til at være et mindretal og retten til at have nogle rettigheder som mindretal inden for eksisterende stater er noget, som vi alle må erklære os som tilhængere af; det gælder i hvert fald mit parti.

Vi mener, som udenrigsministeren påpegede i sit indlæg, at det må klares ved hjælp af fredelige midler, via forhandlingsvejen, og dér er det da meget muligt, at de fora, som der peges på i forslaget, Europarådet, FN og EPS, er egnede. Vi har allerede set i EPS, hvordan der er kommet erklæringer fra udenrigsministrene, og her